

УДК 616.831:616.89-07-036.66

Сердюк І. О.*, *Панченко О. А.***** ДЗ «Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України» (м. Костянтинівка);**** Всеукраїнська професійна психіатрична ліга (м. Київ)***Психодіагностичні методи в оцінці динаміки нейрореабілітації**

Особливості перебігу психічних процесів та особистісні характеристики людини суттєво впливають на рівень розладів життєдіяльності, а також на ефективність терапії і реабілітації, що проводиться при неврологічних розладах. На підставі вищесказаного, психологічне обстеження пацієнтів відділення нейрофізіології та нейрореабілітації, має велике значення.

Крім того, для одужання та подолання соціальних обмежень, які створюють труднощі повернення пацієнта до праці та соціуму, важливими є настанови та переконання.

До основних психологічних факторів, що негативно впливають на процес одужання та відновлення адаптації, належать: тривожні та депресивні стани; відсутність настанови на одужання та повернення до праці; загальне зниження пізнавальних здібностей; неадекватна «внутрішня картина хвороби»; низька самооцінка; пасивність під час виконання рекомендацій лікарів та реабілітологів.

Завданням психологічного обстеження в нейрореабілітації є дослідження когнітивної та емоційно-вольової сфери людини, а саме:

- характеристик пам'яті;
- характеристик уваги;
- рівня самооцінки самопочуття, активності, настрою;
- особливостей емоційного стану;
- рівня нервово-психічного напруження;
- типу ставлення до хвороби;
- вивчення ефективності медико-психологічної реабілітації;
- визначення галузей трудової діяльності, оптимальних для особистості пацієнта чи інваліда.

Перші шість завдань мають вирішуватися при надходженні хворого на реабілітаційне лікування для визначення потреби психологічної допомоги. Два останні завдання вирішують на завершальному етапі нейрореабілітації.

Результати психодіагностичних досліджень можуть бути використані для оцінки ефективності реабілітації, яка проводиться, а також під час профконсультації щодо вибору тієї професійної діяльності, до якої найкраще адаптований пацієнт.

Якщо за результатами психодіагностики виникає потреба отримати більш розгорнуту інформацію про стан та особливості особистості пацієнта, таку інформацію дає комплексне клініко-психологічне обстеження з використанням декількох методик, що взаємно доповнюють одна одну, та вибір яких здійснює психолог на підставі зібраної інформації.

УДК 159.922.76:376.36

*Шавліс Н. А.**Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського (м. Миколаїв)***Психологічні методи роботи з дітьми з різними формами мовленнєвої патології**

В останні роки відзначається збільшення кількості дітей з різними формами мовних порушень, відповідно, виникає

необхідність пошуку найбільш ефективного шляху корекції і навчання дітей цієї категорії. На жаль, знань психолога і можливостей логопеда іноді недостатньо для позитивної динаміки мовного розвитку дітей.

Мовне недорозвинення може виникнути з різних обставин, серед них особливу увагу приділяють психофізіологічним: порушення зорового і слухового аналізатора, рухових функцій.

Розвиток мови прямо пов'язаний з розвитком таких психічних процесів як мислення, пам'ять, увага, емоції.

Для розвитку мовлення необхідно формування потреби в спілкуванні через діяльність з предметами навколишнього світу. В основі всього вербального розвитку дитини лежить комунікативна функція мови.

У дітей з цією патологією працездатність знижена, підвищена виснаженість і стомлюваність. Ми звернули увагу на те, що використання в корекційній роботі тварин запобігає швидке стомлення дітей, підтримує пізнавальну активність, поліпшує ефективність психологічної та логопедичної роботи загалом. Анімалотерапія дозволяє привнести ефект емоційності в заняття, підвищити мотиваційну активність дитини, сприяє більш міцному зв'язку між психологом і батьками.

Метою застосування анімалотерапії в роботі психолога з дітьми з різними формами мовних порушень, відповідно, є вдосконалення корекційного процесу.

Основні методи психологічної корекційної роботи

Перший етап. Запорука успіху в корекційній програмі — доброзичливі стосунки з дитиною та її батьками. Проводимо діагностику дітей з різними формами мовних порушень, щоб визначити — якого роду патологія: ендогенна або екзогенна, вивчаємо особливості поведінки, рівень когнітивної сфери, а також психоемоційний стан дитини. Діючи відповідно до отриманого результату, ми вибудовуємо план роботи і розробляємо корекційну програму індивідуально для кожної дитини, відповідно віковій категорії.

Другим етапом нашої роботи є безпосередньо психологічна корекція, в якій ми використовуємо різні методи, як-от арт-терапія, казкотерапія, ігрова терапія, психогімнастика і релаксація, анімалотерапія. Ці методи дозволяють зняти психологічні блоки, які спричиняють м'язові затиски і спазми, особливо в ділянці обличчя, ший та кистей рук.

У нашій корекційній програмі, завдяки анімалотерапії, ми використовуємо чергування розумової та фізичної діяльності, кількість пропонованого матеріалу дозована, що в свою чергу уповільнює процес настання втоми, позитивно позначається на психоемоційному стані дитини. Присутність тварин активізує пізнавальну діяльність дитини, сприяє розвитку усного та писемного мовлення, формує потрібні комунікативні навички.

Необхідною умовою корекції є відповідний вплив на мотиваційну сферу дитини. Важливу роль виконують стимули, які можуть бути найрізноманітнішими: вербальними, невербальними, харчовими, матеріальними, тактильними. Постійне заохочення за найменші успіхи, своєчасна і тактична допомога кожній дитині розвиває в неї віру у власні сили і можливості, підвищує самооцінку.

Третій етап, завершальний — перенесення отриманого досвіду в подібну ситуацію, повторна психодіагностика, оцінка динаміки, рекомендації батькам з приводу подальших заходів в роботі з дитиною.